

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 411/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť P. K... vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. VI/2 Pz 196/10 a jej prípisom z 15. apríla 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. K. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. júna 2010 doručená sťažnosť P. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na verejné prerokovanie vecí v jeho

prítomnosti a na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) vo veci vedenej pod sp. zn. VI/2 Pz 196/10 a jej prípisom z 15. apríla 2010 (ďalej aj „napadnutý prípis“ alebo „prípis z 15. apríla 2010“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa ako žalobca návrhom podaným na Okresnom súde Banská Bystrica domáhal vyslovenia neplatnosti doručenia rozhodnutia Sociálnej poisťovne... (ďalej len „žalovaná“) č. 700-2130017307-GC03/07 z 25. apríla 2007 (ktoré bolo založené na fikcii doručenia verejnou vyhláškou), ktorým žalovaná predpísala sťažovateľovi poistné na príspevok v nezamestnanosti a na príspevok do garančného fondu. Zároveň sa sťažovateľ domáhal riadneho doručenia tohto rozhodnutia. Okresný súd Banská Bystrica návrh sťažovateľa postúpil vecne príslušnému Krajskému súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“), ktorý konanie v právnej veci sťažovateľa uznesením sp. zn. 23 S/7/2009 z 5. mája 2009 zastavil. Sťažovateľ podal proti tomuto uzneseniu odvolanie, ktorému Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) nevyhovел a napadnuté uznesenie krajského súdu potvrdil uznesením sp. zn. 4 Sžso/40/2009 z 26. januára 2010. Sťažovateľ preto podal generálnej prokuratúre podnet na podanie mimoriadneho dovolania, ktorý však bol jej prípisom z 15. marca 2010 odmietnutý ako nedôvodný. Sťažovateľ podal generálnej prokuratúre 7. apríla 2010 aj opakovaný podnet, ktorý bol prípisom prokurátora generálnej prokuratúry z 15. apríla 2010 odložený.

Sťažovateľ v sťažnosti podrobne opisuje, v čom vidí pochybenia všeobecných súdov konajúcich v jeho právnej veci, pričom tejto argumentácii venuje prevažnú časť svojej sťažnosti. Poukazuje hlavne na to, že súdy oboch stupňov založili svoje rozhodnutia na fikcii doručenia rozhodnutia žalovanej verejnou vyhláškou, že krajský súd rozhodol bez jeho prítomnosti a vychádzal z dôkazov predložených žalovanou, resp. z jej spisu. Takýmto postupom mu súdy znemožnili vyjadriť sa k predloženým dôkazom a predkladať vlastné dôkazy na podporu svojich tvrdení.

V závere sťažnosti sťažovateľ zhodnotiac postup generálnej prokuratúry uviedol:

„Generálna prokuratúra SR nesprávne právne posúdila podnet sťažovateľa na podanie mimoriadneho dovolania, keď svoje rozhodnutie založila na tom, že zákon nepripúšťa mimoriadne dovolanie voči uzneseniu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Sžso/40/2009, pretože nejde o spor vyplývajúci z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1 O. s. p.). S postupom Generálnej prokuratúry SR sa sťažovateľ nestotožňuje. Podľa sťažovateľa je možné mimoriadne dovolanie proti uzneseniu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Sžso/40/2009 zo dňa 26. 01. 2010, pretože v konaní došlo k vadám podľa § 237 písm. f), keď súdy svojím postupom odňali účastníkovi konania možnosť konať pred súdom a porušili základné práva sťažovateľa minimálne v rozsahu práva garantovaného v čl. 46 ods. 2 Ústavy SR. Vada v konaní podľa § 237 písm. f) O. s. p. a namietané porušenie základných práv a slobôd účastníka konania sú dôvodom na podanie mimoriadneho dovolania proti každému rozhodnutiu súdu, a to aj vtom prípade, ak proti takému rozhodnutiu opravný prostriedok zákon podľa iných ustanovení nepripúšťa.“

Sťažovateľ na základe uvedeného navrhol ústavnému súdu, aby takto rozhodol:

„Základné práva P. K... na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva účastníka súdneho konania preskúmať v súdnom konaní rozhodnutie vydané orgánom verejnej správy upravené v čl. 46 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivý súdny proces upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na verejné prerokovanie jeho veci v jeho prítomnosti a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na účinný opravný prostriedok pred národným orgánom upraveného v čl. 13 Dohovoru postupom a rozhodnutím Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VI/2 Pz 196/10-3 zo dňa 15. 04. 2010 a konaním, ktoré mu predchádzalo boli porušené.

Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky sa zakazuje pokračovať v porušovaní označených základných práv a slobôd P. K... a prikazuje zabezpečiť, aby sa vo veci ďalej konalo zákonným spôsobom.“

Sťažovateľ zároveň požiadal o vydanie dočasného opatrenia, ktorým by ústavný súd do vydania nálezu rozhodol, že *„pozastavuje a odkladá vykonateľnosť rozhodnutia*

Sociálnej poisťovne... č. 700-2130017307-GC03/07 zo dňa 25. apríla 2007“, a o ustanovenie advokáta na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní najprv zaoberal tou časťou sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a to nevyužitím práva generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podať mimoriadne dovolanie proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 4 Sžso/40/2009 z 26. januára 2010, keď podľa názoru sťažovateľa boli splnené podmienky na jeho podanie.

Zákonné predpoklady na podanie mimoriadneho dovolania sú upravené v § 243e a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v platnom znení. Z uvedených procesných ustanovení jednoznačne vyplýva, že ide o mimoriadny opravný prostriedok, využitie ktorého patrí výlučne generálnemu prokurátorovi. To znamená, že nejde o základné

právo sťažovateľa, ktoré by bolo možné zahrnúť pod čl. 46 ods. 1 ústavy (prípadne právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na vyhovie podnetu fyzických osôb alebo právnických osôb na podanie mimoriadneho dovolania neexistuje právny nárok, t. j. osobe, ktorá takýto podnet podala, nevzniká právo na jeho prijatie, resp. akceptovanie, a teda generálny prokurátor nemá povinnosť takémuto podnetu vyhovieť. Je na voľnej úvahe generálneho prokurátora rozhodnúť o tom, či podá, alebo nepodá mimoriadne dovolanie. Ústavný súd v tejto súvislosti viackrát vyslovil, že oprávnenie na podanie mimoriadneho dovolania nemá charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (I. ÚS 19/01, II. ÚS 176/03, IV. ÚS 344/04, II. ÚS 144/05).

Keďže v danom prípade nevyužitím práva generálneho prokurátora podať proti namietaným rozhodnutiam krajského súdu sp. zn. 23 S 7/2009 z 5. mája 2009 a najvyššieho súdu sp. zn. 4 Sžo 40/2009 z 26. januára 2010 mimoriadne dovolanie nemohlo dôjsť k porušeniu označeného základného práva sťažovateľa, ústavný súd túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Nad rámec uvedeného – v súvislosti s prejavom nespokojnosti sťažovateľa s napadnutým prípisom generálnej prokuratúry – ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu alebo iného orgánu verejnej moci (v danom prípade stanoviska orgánov prokuratúry Slovenskej republiky) bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu alebo iného orgánu, ktorý je nositeľom verejnej moci (v danom prípade orgánov prokuratúry Slovenskej republiky), bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako dostatočne odôvodnené, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade ústavný súd nemá dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov a orgánov verejnej moci konajúcich v rámci a podľa im zákonom zverených kompetencií, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

V napadnutom prípise generálnej prokuratúry sa uvádza:

„Generálny prokurátor Slovenskej republiky disponuje oprávnením podať mimoriadne dovolanie proti právoplatným rozhodnutiam súdov, ak sú splnené zákonom stanovené podmienky podľa § 243e a nasl. ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

Týmto oprávnením generálny prokurátor nedisponuje, ak súdy preskúmajú zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, štátnej správy a územnej samosprávy v správnom súdnictve podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 246c ods. 1 OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v piatej časti (v rámci ktorej v správnom súdnictve preskúmajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy) sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to uvedené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

V konaní podľa piatej časti, druhej hlavy OSP, o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov, je podľa § 250ja ods. 5 OSP prípustný opravný prostriedok podľa štvrtej časti (kam patrí aj mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora SR) výlučne iba proti rozsudku súdu podľa § 250j ods. 5 OSP, ak nie je ustanovené inak.

Podľa § 250j ods. 5 OSP rozhoduje súd vo veciach uvedených v § 250i ods. 2 OSP, v ktorých správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1 OSP) alebo rozhodol o určení sankcie. V týchto prípadoch môže súd rozsudkom rozhodnúť o náhrade škody o peňažnom plnení, alebo o peňažnej sankcii.

V uvedenom prípade nejde o takúto právnu vec a prokuratúra nemá v rámci OSP založenú pôsobnosť na preskúmanie Vami uvedeného súdneho rozhodnutia.“

Ústavný súd konštatuje, že akceptuje výklad generálnej prokuratúry, podľa ktorého je mimoriadne dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu súdu podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku neprípustné (okrem konaní podľa V. časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku, teda v konaniach o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov (§ 250s ods. 2 OSP), ako súladný so základným právom na súdnu ochranu.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 13 dohovoru

Následne sa ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zaoberal tou časťou, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 2 (na prístup k súdu vo veci, v ktorej rozhodol orgán verejnej správy) a čl. 48 ods. 2 ústavy (na verejné prerokovanie jeho veci v jeho prítomnosti a na vyjadrenie sa ku všetkým vykonaným dôkazom) napadnutým postupom generálnej prokuratúry a jej prípisom z 15. apríla 2010. Porušenie označených práv vidí sťažovateľ v tom, že generálna prokuratúra nevyhovela jeho opakovanému podnetu na podanie mimoriadneho dovolania.

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Ústava v čl. 46 ods. 2 upravuje právo na prístup k súdu vo veci, o ktorej rozhodol orgán verejnej správy. V podstate ide skôr o ustanovenie určujúce, kedy súdna moc preskúmava rozhodnutia orgánov verejnej správy, než o ustanovenie zakladajúce základné právo (porov. Drgonec, J.: Ústava Slovenskej republiky – komentár. Šamorín: Heuréka, 2004, s. 325). Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy, ústavný súd iba konštatuje, že keďže nedospel k záveru o zjavnej neopodstatnenosti alebo arbitrárnosti namietaného postupu generálnej prokuratúry ani jej prípisu z 15. apríla

2010 v súvislosti s označeným čl. 46 ods. 1 ústavy, nemožno jej postup, ako ani napadnutý prípis kvalifikovať ako arbitrárny ani v súvislosti s namietaným porušením čl. 46 ods. 2 ústavy. To isté platí aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, keď označeným postupom generálnej prokuratúry a jej prípisom z 15. apríla 2010 nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa na verejné prerokovanie veci v jeho prítomnosti a na vyjadrenie sa ku všetkým vykonaným dôkazom.

Ústavný súd napokon konštatuje, že generálna prokuratúra postupovala v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov a tiež s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. To, že po posúdení všetkých okolností daného prípadu dospela generálna prokuratúra k inému záveru, a tým sa nestotožnila s očakávaniami a predstavami sťažovateľa, ešte neznamená, že mohlo dôjsť k porušeniu jeho práva podľa čl. 13 dohovoru.

Ústavný súd ešte dodáva, že podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa čl. 13 dohovoru vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. apríla 1988, séria A, č. 131, ods. 52). V danom prípade však ústavný súd k takémuto záveru nedospel.

Vo vzťahu k uvedenému namietanému porušeniu práva ústavný súd pripomína, že ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03), a preto ani napadnutý postup generálnej prokuratúry nesignalizuje žiadnu možnosť priamej príčinnej súvislosti s porušením práva sťažovateľa mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom podľa čl. 13 dohovoru.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bezpredmetné rozhodovať o žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ako aj o vydanie dočasného opatrenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2010